

Makroekonomikas un budžeta apskats

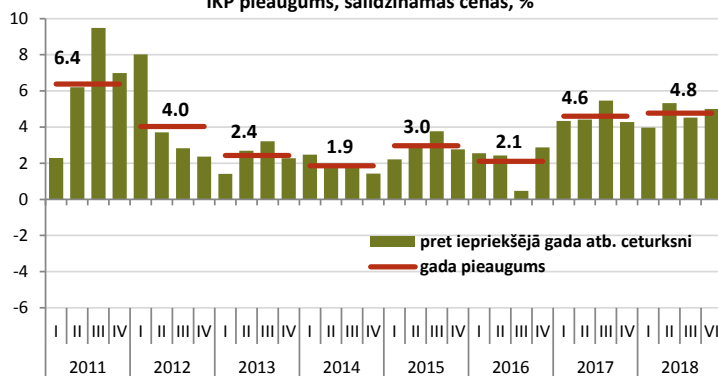
Janvāris 2019

Galvenie makroekonomiskie rādītāji	2016			2017		2018*		Prognozes**	
	2016	2017	2018*	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Iekšzemes kopprodukts (IKP), milj. eiro	25037.7	27033.1	29523.7	31292.7	33130.2				
...pieaugums faktiskajās cenās, %	2.9	8.0	9.2	6.4	5.9				
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	2.1	4.6	4.8	3.2	3.0				
IKP deflators (gads pret gadu), %*	0.9	3.2	4.2	3.1	2.8				
Patēriņa cenu indekss (gads pret gadu), %	0.1	2.9	2.5	2.5	2.2				
Vidējā bruto mēneša darba samaksa, eiro	859.0	926	1002.9	1069	1128				
...pieaugums faktiskajās cenās, %	5.0	7.9	8.3	6.5	5.5				
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	4.9	5.0	5.7	3.9	3.2				
Nodarbinātība, tūkst. iedzīvotāju	893.3	895.0	905.5	915.5	916.4				
...pieaugums, %	-0.3	0.2	1.2	0.5	0.1				
Bezdarba līmenis (gada vidējais), %	9.6	8.7	7.7	7.0	6.5				
Preču un pakalpojumu eksports, milj. eiro	15017.3	16515.7	17315.1	18535.9	19881.2				
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	4.4	6.2	1.4	3.2	4.1				
Preču un pakalpojumu imports, milj. eiro	14728.3	16491.2	17492.7	19326.7	20947.8				
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	4.4	8.9	4.7	5.7	5.2				

* Dati par 2018.gadu precizēti atbilstoši 28/02/2019 CSP publicētajiem datiem par IKP 2018.gadā, nemainot prognožu datus

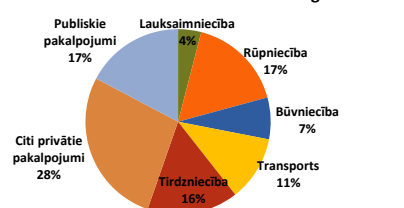
** FM makroekonomisko rādītāju prognozes aktualizētas 2019.gada februārī

IKP pieaugums, salīdzināmās cenās, %

IKP

Pievienotās vērtības struktūra 2018. gadā

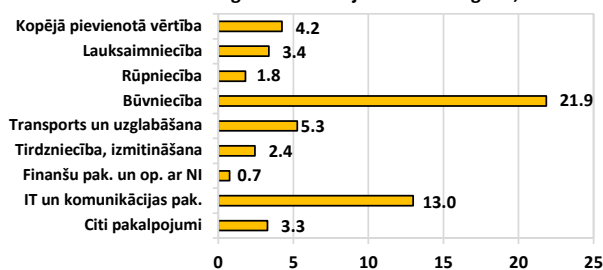

Baltijas valstu IKP pieaugums, gada izaugsme %

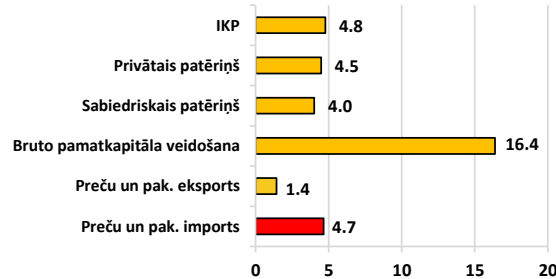
	18'I	II	III	VI
Latvija	4.0	5.3	4.5	5.1
Lietuva	3.7	3.8	2.6	3.9
Igaunija	3.3	3.9	4.0	4.2

Latvijas iekšzemes kopprodukts 2018. gadā, salīdzinot ar 2017. gadu, ir palielinājies par 4,8%, sasniedzot straujāko pieaugumu pēdējo septiņu gadu laikā. 2018. gads Latvijas ekonomikai ir bijis ļoti veiksmīgs, pat neskatoties problēmām, kas iezīmējās atsevišķos sektoros. Tomēr 2019. gada perspektīvas vēl aizvien ir jāvērtē piesardzīgi, ņemot vērā ekonomiskās izaugsmes bremzēšanos pasaulē, īpaši eirozonā. Pēc pašreiz aktuālajām Finanšu ministrijas prognozēm IKP 2019. gadā palielināsies par 3,2%. Investīciju pieauguma tempiem kļūstot nedaudz zemākiem, par galveno ekonomiskās izaugsmes dzinēj spēku izvirzīsies privātais patēriņš, ko veicinās spēcīgi augošie iedzīvotāju ienākumi, kā arī bezdarba kritums un augoša nodarbinātība.

IKP izaugsme no nozaru un izlietojuma puses, 2018.gadā salīdzinājumā ar 2017.gadu, %

IKP

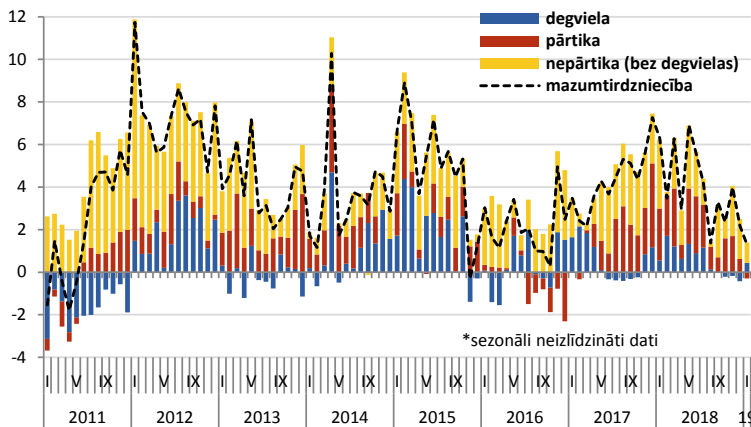

Būtiskāko devumu Latvijas ekonomikas izaugsmē pērn nodrošināja investīciju un būvniecības nozares straujais pieaugums. Līdz ar spēcīgi pieaugušajiem ES fondu investīciju apjomiem, kā arī augot privāto investīciju aktivitātei, kopējā bruto pamatkapitāla veidošana pērn augusi par 16,4%, bet pievienotā vērtība būvniecības nozarē palielinājās par 21,9%. No nozarēm otrs lielākais devums ekonomikas izaugsmē bijis informācijas un komunikācijas pakalpojumiem. Veiksmīgāk nekā sākotnēji sagaidīts un kā lika domāt Krievijas kravu pārorientācijas plāni, 2018. gadā attīstījies arī transporta nozare. Atšķirībā no iepriekšējā gada pērn mazāka loma ekonomikas izaugsmē bijusi apstrādes rūpniecības un tirdzniecības nozarēm, kuras augušas par attiecīgi 2,7% un 2,1%. Turpinot samazināties nerezidentu apkalpošanai banku sektorā, finanšu un apdrošināšanas nozare 2018. gadā uzrādīja kritumu par 7,3%, taču šis rezultāts uzskatāms par labāku, nekā tika sagaidīts gada sākumā.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija

Mazumtirdzniecības apgrozījuma gada pieaugums pa grupām*, %

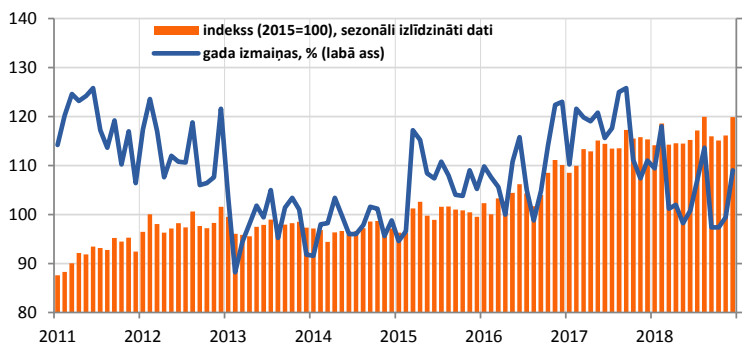
*sezoniāli neizfīdzināti dati

Mazumtirdzniecība

Apgrozījuma struktūra 2018.g., %	
18	40
42	
Gada pieaugumi, kal.izl., 2019.g. janv.	
Kopā +1,2%	Nepārtika(bez degv.) +2,3%
Pārtika -0,7%	Degviela +2,5%

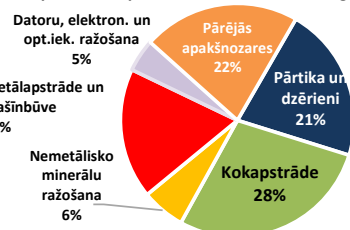
2018.gads Latvijas mazumtirdzniecībā bija mērens, savukārt 2019.gads nozarē iesācies ar vāju izaugsmi, tirdzniecības apjomiem janvārī salīdzinājumā ar 2018.gada janvārī palielinoties vien par 1,2%. Mazumtirdzniecības segmentos lielākās izmaiņas, kas noteica mazumtirdzniecības lēno izaugsmi, vērojamas pārtikas produktu tirdzniecībā. Ja pērn kopumā mazumtirdzniecība pārtikas veikalos pieauga par 4,2%, š.g. pirmajā mēnesī tā saruka par 0,7%. Savukārt nepārtikas preču mazumtirdzniecība janvārī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada janvārī palielinājās par 2,3%, ko veicināja iedzīvotāju ienākumu pastāvīgs kāpums, kā arī pērnā gada nogalē strauji pieaugušie jaunizsniegtie patēriņa kredīti.

Rūpniecības produkcijas izlaides apjoms

Rūpniecība

Apstrādes rūpn. izlaides struktūra 2018. g., %

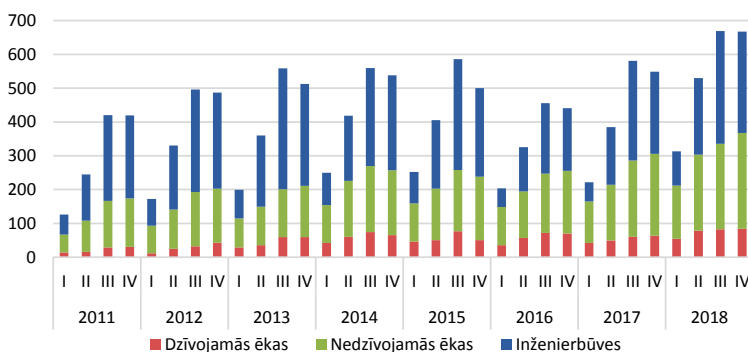

Rūpniecība, g/g, kal.izl., 2018.g.

Pārtika -2,0%	Gatavie metālizstr. +5,1%
Kokapstrāde +5,3%	Enerģētika -1,9%

2018.gada decembrī, pēc krituma trijos iepriekšējos mēnešos, Latvijas rūpniecībā atkal tika reģistrēta izaugsme, saražotās produkcijas apjomiem salīdzinājumā ar 2017.gada decembri palielinoties par 4,5%. Tādējādi 2018.gadā kopumā rūpniecībā tika sasniegta izaugsme 2% apjomā, t.sk. apstrādes rūpniecības izlaide palielinājās par 3,4%. Pērn galvenā apstrādes rūpniecības izaugsmes nodrošinātāja bija tās lielākā apakšnozare – kokrūpniecība, kuras izlaide bija par 5,3% augstāka nekā pirms gada. Apakšnozares nākotnes perspektīvas arī saglabājas labas, turklāt *Brexit* potenciālā ietekme uz kokrūpniecību sagaidāma ierobežota un īslaicīga. Nozīmīgu devumu apstrādes rūpniecības izaugsmē 2018.gadā sniedza mašīnbūvi veidojošās apakšnozares, kā arī metālapstrāde uzrādīja visai spēcīgu pieaugumu. 2018.gada pēdējā ceturksnī strauju izaugsmi atkal uzrādīja datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošana, kā rezultātā gadā kopumā apakšnozares izlaides apjomi pieauga par 5,5%. Ražošanas apjomu pieaugums pērn tika reģistrēts arī citās apakšnozarēs, savukārt pārtikas produktu ražošanā izlaide 2018.gadā samazinājās par 2,0%. Taču ir cerības, ka šogad pārtikas rūpniecības attīstības tendences varētu mainīties, ko veicinās jaunas investīcijas ražošanā. 2018.gadā samazinājums tika fiksēts enerģētikas sektorā, elektroenerģijas un gāzes apgādei sarūkot par 1,9% salīdzinājumā ar 2017.gadu.

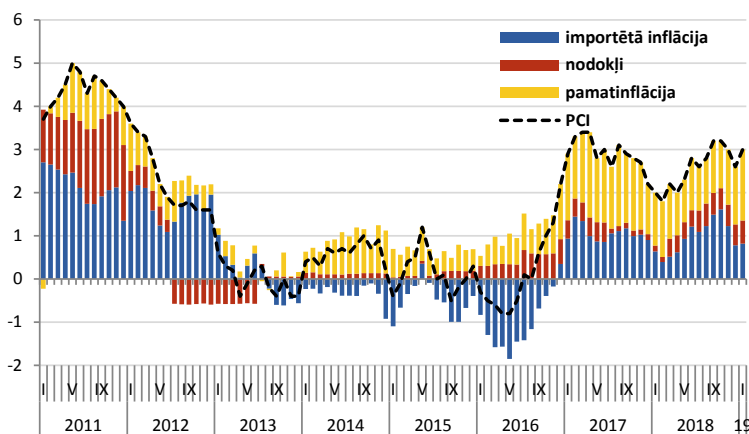
Būvniecības izlaides apjoms faktiskajās cenās, milj. eiro

Būvniecība

Būvniecības sektors 2018.gadā uzrādīja ļoti strauju izaugsmi, produkcijas apjomiem faktiskajās cenās pieaugot par 25,5%. Šo izaugsmi galvenokārt noteica ES fondu investīciju ieviešana, kā rezultātā inženierbūvju celtniecības apjomi bija par 25,5% augstāki nekā pirms gada. Gandrīz tikpat lielu devumu nodrošināja nedzīvojamu ēku celtniecības kāpums par 21,8%, ko veicināja gan sabiedriskās, gan privātās investīcijas, un strauji pieaugumi tika reģistrēti muzeju un bibliotēku, tirdzniecības, kā arī administratīvo ēku būvniecībā. Vēl spēcīgāku izaugsmi uzrādīja dzīvojamu ēku būvniecība, apjomiem palielinoties par 48,7%, taču, ņemot vērā šī segmenta ievērojami mazāko īpatsvaru kopējā būvniecībā (14%), tā sniegtais devums bija uz pusi zemāks.

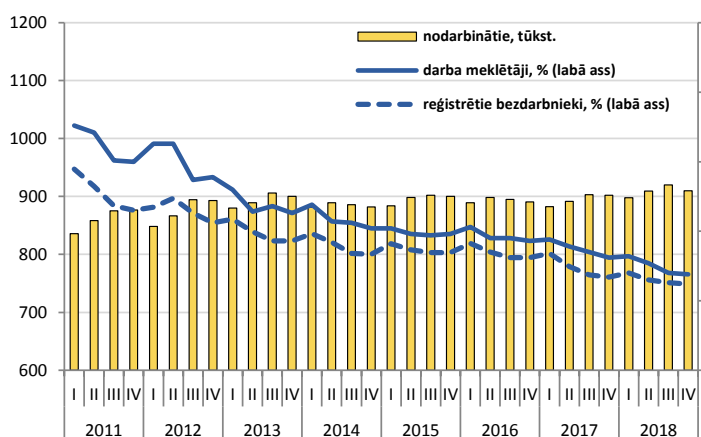
Gada inflācija sadalījumā pa avotiem, %

Inflācija

Pēc neliela inflācijas palēninājuma pērnā gada nogalē, kad patēriņa cenu kāpums decembrī, salīdzinot ar iepriekšējiem mēnešiem, piebremzējās un sasniedza 2,6% gada griezumā, mājsaimniecību patēriņa cenu pieaugums š.g. janvārī paātrinājās līdz 3%. Inflācijas pieaugumu janvārī lielā mērā noteica ar mājokļa uzturēšanas saistīto preču un pakalpojumu cenu kāpums, piemēram, gāze kļuva par 19,8% dārgāka, atkritumu savākšanas pakalpojumi - par 16,1%, ūdensapgādes pakalpojumi - par 13,8%, elektroenerģija - par 8,2%. Paaugstināto ietekmi uz patēriņa cenām janvārī radīja arī alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu cenu pieaugums attiecīgi par 6,6% un 9,9%, salīdzinot ar 2018.gada janvārī. Paātrinājās arī pārtikas cenu kāpums - ja iepriekšējā gadā pārtikas cenas palielinājās par 0,7%, tad š.g. janvārī pieaugums gada griezumā veidoja jau 1,4%.

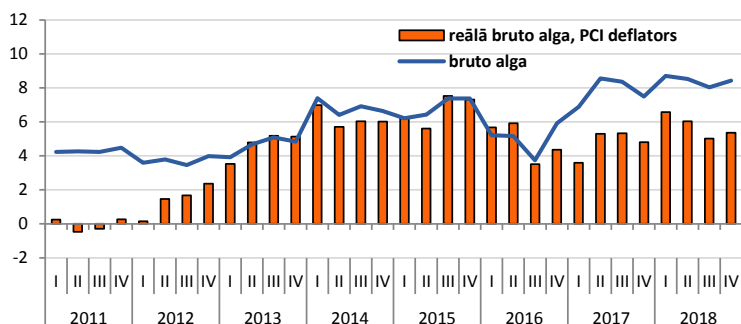
Bezdarba līmenis, % no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem

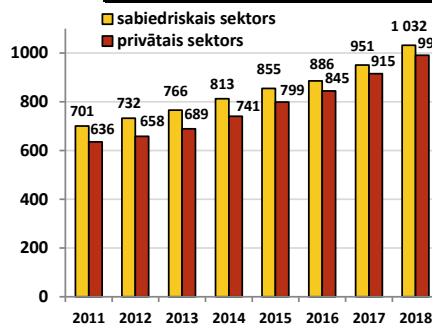
Nodarbinātība

Straujā ekonomikas izaugsme 2018.gadā turpināja atspoguļoties darba tirgū, un pretēji pieņēmumiem par ierobežotajiem darbaspēka resursiem, tautsaimniecībā nodarbināto iedzīvotāju skaits sasniedza 909,4 tūkstošus, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu uzrādot pieaugumu par 14,6 tūkstošiem jeb 1,6%. Savukārt bezdarba līmenis samazinājās vēl straujāk nekā iepriekšējā gadā, 2018.gadā kopumā veidojot 7,4%, kas bija par 1,3 procentpunktiem mazāk nekā 2017.gadā. Lielākais nodarbināto skaita pieaugums 2018.gadā pēc darbaspēka apsekojuma datiem bijis būvniecībā, tirdzniecībā, automobiļu un motociklu remonta nozarē, kā arī administratīvo un apkalpojošo dienestu darbības jomā. Savukārt neliels darba vietu skaita samazinājums pērn bijis finanšu pakalpojumu, transporta un energoapgādes nozarēs. 2019.gada sākumā bezdarbs turpina samazināties un janvāra beigās reģistrētā bezdarba līmenis bija 6,7% - par 0,3 procentpunktiem zemāks nekā pirms gada. Reģistrēto bezdarbnieku skaits pēdējā gada laikā samazinājies par 4,9% līdz 61,9 tūkstošiem janvāra beigās.

Algu pieaugums, % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

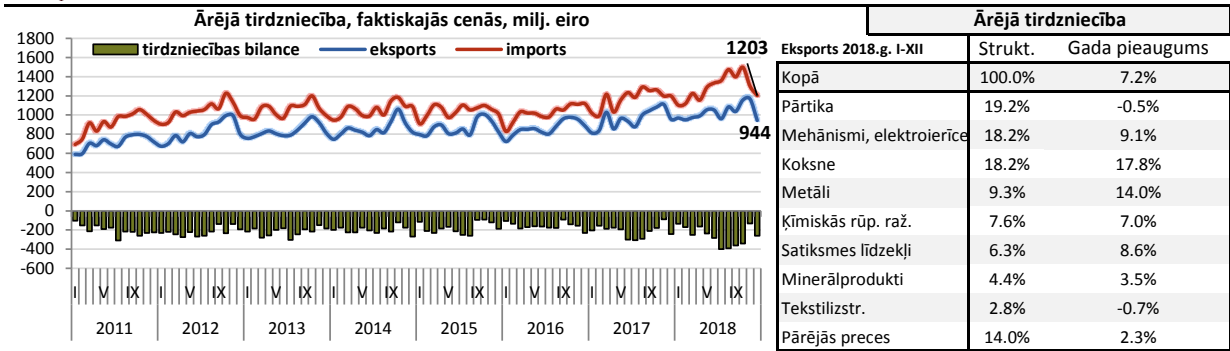

Darba samaksa, eiro

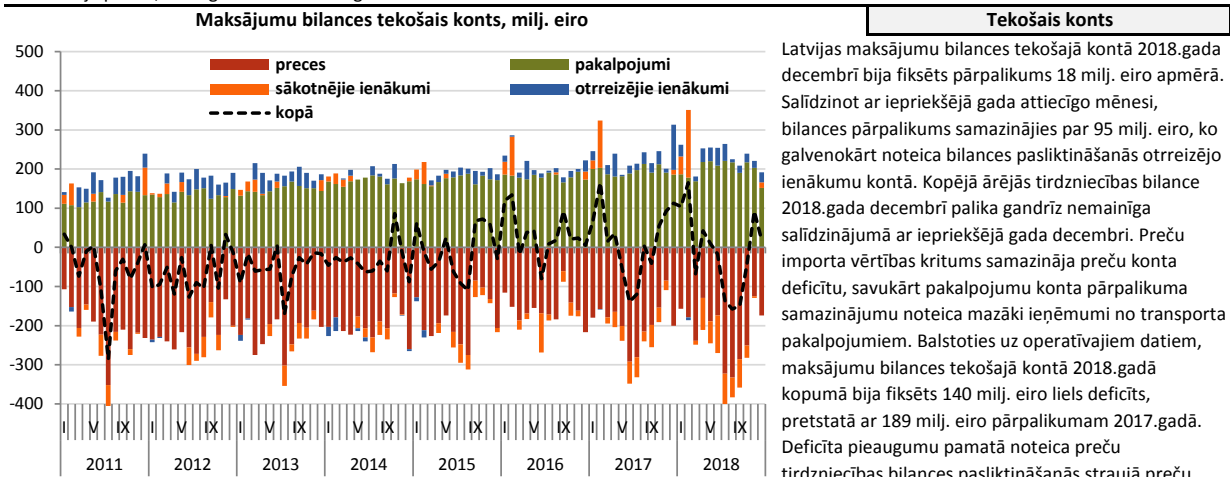

Mēneša vidējā bruto darba samaksa 2018.gadā palielinājusies par 8,4%, sasniedzot 1004 eiro. Tas ir bijis vēl nedaudz straujāks pieaugums nekā 2017.gadā, kad vidējā alga bija augusi par 7,9%. Straujāku algas kāpumu 2018.gadā noteica spēcīgā ekonomikas izaugsme, minimālās algas paaugstinājums par 50 eiro līdz 430 eiro, kā arī finansējuma palielinājums darba samaksai atsevišķām sabiedriskā sektora strādājošo kategorijām aizsardzības un veselības resursos, kā arī Valsts ieņēmumu dienestā. 2018.gadā aptuveni vienāds algu pieaugums bija gan sabiedriskajā, gan privātajā sektorā - attiecīgi par 8,5% un 8,4% salīdzinājumā ar 2017.gadu. Sabiedriskajā sektorā vidējā alga 2018.gadā bija 1032 eiro, bet privātajā sektorā - 991 eiro. Reālā neto darba samaksa 2018.gadā palielinājās par 7,2%, uzrādot būtiski straujāku pieaugumu nekā iepriekšējos divos gados, un to noteica bruto algu kāpums, darbaspēka nodokļu pazeminājums un salīdzinoši mērenā inflācija.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

Latvijas preču eksports 2018.gada decembrī, salīdzinot ar iepriekšējā gada decembri, samazinājās par 1,3%. Kopumā eksporta kritums nebija būtisks un pamatā to ietekmēja vienreizējie faktori, kā mehānismu un mehānisko ierīču, kā arī minerālproduktu reeksporta samazinājums. Papildus tam, kopējo eksportu negatīvi ietekmēja arī graudaugu eksporta kritums pērnā gada zemās ražas dēļ. Lai arī gada nogalē eksports samazinājās, tas praktiski neietekmēja preču eksporta sniegumu gadā kopumā, jo 2018.gadā preču eksporta vērtība bija par 7,2% augstāka nekā 2017.gadā. Lielāko devumu preču eksporta kāpumā 2018.gadā nodrošināja koksne un koka izstrādājumi, to eksporta vērtībai palielinoties par 17,8%, tādējādi šo preču eksporta vērtība 2018.gadā pārsniedza 2 miljardus eiro. Otru lielāko devumu preču eksporta kāpumā 2018.gadā noteica mehānismu un mehānisko ierīču eksporta palielinājums par 26,3%, ko pamatā noteica reeksporta apjomu pieaugums. Papildus tam, būtiski pieauga arī metālu un metālu izstrādājumu eksports (+14,0%), ko veicināja metālkonstrukciju eksporta pieaugums uz Apvienoto Karalisti, kā arī dzelzs atkritumu un lūžņu eksports uz Igauniju un Lietuvu. Savukārt preču imports 2018.gada decembrī, salīdzinot ar iepriekšējā gada decembri pieauga par 0,3%, bet gadā kopumā importēto preču vērtība bija par 10,1% augstāka nekā 2017.gadā.

Galvenie rādītāji, gada izaugsme (ja nav norādīts citādi)

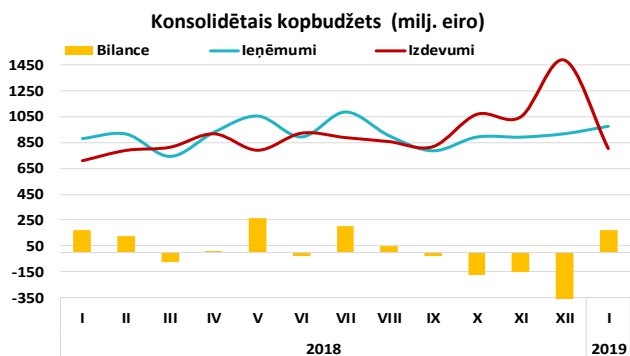
	III	IV	17'I	II	III	IV	18'I	II	III	IV
IKP, salīdzināmās cenās, %	0.5	2.9	4.3	4.4	5.5	4.3	4.0	5.3	4.5	5.1
IKP, faktiskās cenās, %	1.2	4.9	6.8	8.1	9.3	7.5	7.9	9.5	9.3	9.9
Inflācija, %	0.2	1.5	3.2	3.1	2.9	2.6	2.0	2.4	2.9	2.9
Vidējā bruto darba samaksa, %	3.8	5.9	7.0	8.6	8.3	7.5	8.7	8.4	8.1	8.3
Reālā alga, PCI deflators, %	3.6	4.4	3.8	5.5	5.4	4.9	6.7	6.0	5.2	5.4
Nodarbināto skaits, %	-0.8	-1.1	-0.8	-0.8	0.9	1.3	1.8	2.0	1.9	0.8
Bezdarbs, %	9.5	9.3	9.4	8.9	8.5	8.1	8.2	7.7	7.0	6.9
Produktivitāte, %	1.3	4.0	5.1	5.2	4.5	2.9	2.2	3.3	2.6	4.3
Mazumtirdzniecība, %	1.4	2.5	2.7	3.8	5.0	5.8	5.4	5.0	3.0	2.8
Rūpniecība, %	1.4	9.8	8.7	9.2	11.4	4.9	4.5	0.2	3.0	0.9
Preču eksports, %	0.8	1.9	13.5	8.8	10.4	11.7	7.9	12.5	5.5	3.8
Preču imports, %	-4.3	5.6	15.8	13.2	20.6	9.4	6.7	10.4	13.5	9.4
Tirdzniecības bilance, milj. eiro	-446.9	-525.8	-548.5	-668.9	-807.6	-509.0	-554.0	-682.4	-1150.5	-733.5
Teškoais kants, % no IKP	1.8	0.7	4.2	-2.4	-2.2	3.6	3.2	0.5	-5.7	n.d.a.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

	Kopbudžeta ieņēmumi un izdevumi (pēc naudas plūsmas metodoloģijas)				Konsolidētais kopbudžets
	2018.gada janvāra	2019.gada janvāra	2019.g./2018.g.	2019.g./2018.g.	
	izpilde, milj. eiro	izpilde, milj. eiro	izmaiņas, milj. eiro	izmaiņas, %	
KONSOLIDĒTAIS KOPBUDŽĒTS					
Ieņēmumi	879.8	975.7	95.9	10.9%	
Izdevumi	707.0	802.0	95.1	13.5%	
<i>Finansiālā bilance</i>	172.8	173.6	0.8		
VALSTS KONSOLIDĒTAIS BUDŽĒTS*					
Ieņēmumi	738.7	832.4	93.7	12.7%	
Izdevumi	614.2	728.7	114.5	18.6%	
<i>Finansiālā bilance</i>	124.6	103.7	-20.8		
Valsts pamatbudžets					
Ieņēmumi	534.6	592.8	58.3	10.9%	
Izdevumi	406.1	539.2	133.1	32.8%	
<i>Finansiālā bilance</i>	128.5	53.6	-74.9		
Valsts speciālais budžets					
Ieņēmumi	201.0	235.6	34.6	17.2%	
Izdevumi	216.7	205.5	-11.2	-5.2%	
<i>Finansiālā bilance</i>	-15.7	30.1	45.8		
PAŠVALDĪBU KONSOLIDĒTAIS BUDŽĒTS**					
Ieņēmumi	198.5	234.6	36.1	18.2%	
Izdevumi	150.2	164.7	14.4	9.6%	
<i>Finansiālā bilance</i>	48.2	69.9	21.7		

*Ieskaitot atvasinātās publiskās personas un ziedojumus, dāvinājumus

**Ieskaitot ziedojumus un dāvinājumus

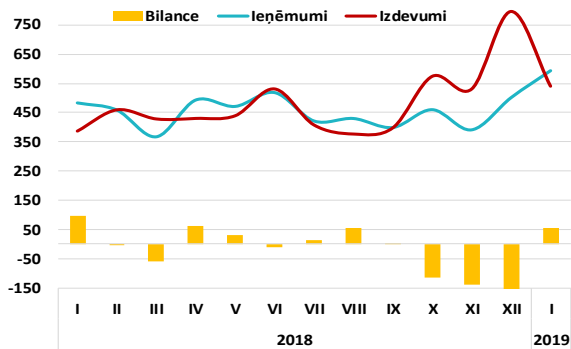
Atbilstoši Valsts kases publicētajai informācijai 2019.gada janvārī konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi bija 975,7 milj. eiro, bet izdevumi veikti mazākā apmērā – 802,0 milj. eiro. Līdz ar to konsolidētajā kopbudžetā veidojās 173,6 milj. eiro pārpalikumu, no kuriem valsts konsolidētā budžeta pārpalikums bija 103,7 miljoni eiro un pašvaldību budžetos – 69,9 miljoni eiro. Jāatzīmē, ka šā gada janvāra pārpalikums ir līdzvērtīgs pagājušā gada līmenim (172,8 milj. eiro). Finanšu ministrija informē, ka atbilstoši Vispārējās valdības budžeta plānam, kas 20.februārī tika iesniegts Eiropas Komisijā un Eurogrupai, vispārējās valdības budžeta deficīts 2019.gadā tiek prognozēts 0,5% no IKP apmērā.

Konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi janvārī veidoja 975,7 milj. eiro, par 95,9 milj. eiro jeb 10,9% vairāk kā 2018.gada janvārī. Lielāko pieauguma daļu nodrošināja ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi, kas, ņemot vērā atmaksu palielināšanos no Eiropas Komisijas par Eiropas Savienības (ES) struktūrfondu projektu īstenošanu, bija par 71,1 milj. eiro jeb 62,7% lielāki kā pērn attiecīgajā periodā, veidojot 184,5 milj. eiro. Nodokļu ieņēmumi kopbudžetā janvārī (717,7 milj. eiro) bija par 21,3 milj. eiro jeb 3,1% augstāki kā pērn, kas kopumā ir neliels pieaugums, tomēr to var skaidrot ar ieviestās nodokļu reformas efektu, kas šogad, īpaši gada sākumā, iespaidos nodokļu ieņēmumu pieauguma tempus.

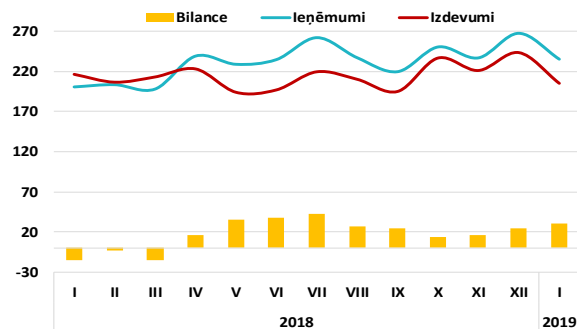
Valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi un izdevumi 2019.gada janvārī, salīdzinot ar 2018.gada janvārī (izmaiņas milj. eiro un %)	Valsts konsolidētais budžets	
	2019.gada janvārī	2018.gada janvārī
IEŅĒMUMI KOPĀ	975,7	832,4
Nodokļu ieņēmumi	19,3	16,7
Nenodokļu ieņēmumi	956,4	815,7
Pašu ieņēmumi	12,6	12,7
Ārvalstu finanšu palīdzība	63,1	63,1
IZDEVUMI KOPĀ	802,0	728,7
Atbildība	58,4	58,4
Preces un pakalpojumi	4,1	3,9
Procentu izdevumi	3,9	3,9
Subsīdijas un dotācijas	7,8	7,8
Sociālie pabalsti	3,4	3,4
Kārtējie maksājumi ES budžetā	653,6	653,6
Uzturēšanas izdevumu transferti	31,5	31,5
Kapitālie izdevumi	174,5	174,5

2019.gada janvārī valsts konsolidētajā budžetā izveidojās pārpalikums 103,7 milj. eiro apmērā, kas bija par 20,8 milj. eiro jeb 16,7% mazāk kā 2018.gadā janvārī. Valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi šā gada janvārī sasniedza 832,4 milj. eiro un salīdzinot ar 2018.gada janvārī ieņēmumi palielinājušies par 93,7 milj. eiro jeb 12,7%. 2019.gada pirmajā mēnesī auguši arī ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi, par 71,3 milj eiro jeb 63,1%, salīdzinot ar 2018.gada janvāra līmeni. Ieņēmumu apmēru uzlaboja atmaksu palielināšanās no Eiropas Komisijas par ES struktūrfondu projektu īstenošanu un šā gada janvārī valsts konsolidētā budžeta ieņēmumos tie veidoja 184,4 milj. eiro. Valsts konsolidētā budžeta nodokļu ieņēmumi 2019.gada janvārī auguši par 19,3 milj. eiro jeb 3,4%, salīdzinot ar 2018.gada janvāra nodokļu izpildes rādītājiem. Nenodokļu ieņēmumi šā gada janvārī netika izpildīti plānotajā apmērā, līdz ar to saglabā 2018.gada janvāra līmeni, ko pamatā ietekmēja ieņēmumu samazinājums no valsts un pašvaldību nodevām.

Valsts pamatbudžets (milj. eiro)

Valsts speciālais budžets (milj. eiro)

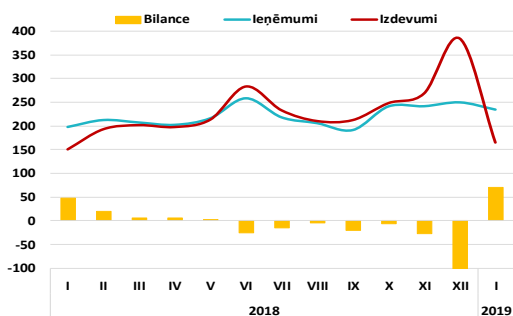
Valsts konsolidētais budžets

2019.gada janvārī valsts konsolidētā budžeta izdevumi pieauguši par 114,5 milj. eiro jeb 18,6%, salīdzinot ar 2018.gada janvāri. Izpildes dati liecina, ka šā gada janvārī **valsts pamatbudžeta izdevumi** pārsniedza ieņēmumus veidojot 74,9 milj. eiro deficītu. Pamatbudžeta izdevumi janvārī, salīdzinot ar 2018.gada janvāri, ir ievērojami palielinājušies - par 133,1 milj. eiro jeb 32,8%. Izdevumu kāpumu ietekmēja straujāks atlidzības un kapitālo izdevumu pieaugums pret pērnā gadu. Kapitālie izdevumi šā gada janvārī pieauguši par 52,4 milj. eiro jeb 215,2%, salīdzinot ar 2018. gada janvāri, veidojot 76,8 milj. eiro. Kapitālo izdevumu pieaugums pamatā skaidrojams ar lielākiem izdevumiem Nacionālo bruņoto spēku tehnikas vai citu pamatlīdzekļu iegādei vai infrastruktūras izveidei. Izdevumi atlidzībai 2019.gada janvārī (77,2 milj. eiro) bija par 30,3 milj. eiro jeb 64,6% augstāki kā pērn attiecīgajā mēnesī, ko galvenokārt ietekmēja izdienes pabalstu izmaksa iekšlietu resorā. Izdevumi iemaksām ES budžetā šā gada janvārī veikti 25 milj. eiro apmērā, par 21,6 milj. eiro vairāk kā 2018.gada janvārī. Jāatzīmē, ka 2018.gada janvārī tika veikts salīdzinoši neliels maksājums 3,3 milj. eiro, ko ietekmēja grozījumi 2017.gada ES budžetā. Pamatbudžeta sociālie izdevumi saglabā iepriekšējā gada līmeni.

2019.gada janvārī **valsts speciālā budžeta** pārpalikums bija 30,1 milj. eiro, kas bija par 45,8 milj. eiro lielāks nekā 2018.gada janvārī.

Šā gada janvārī speciālā budžeta izdevumi (202,5 milj. eiro) veikti par 11,2 milj. eiro jeb 5,2% mazākā apmērā nekā 2018.gada janvārī. Pensiju izdevumi (154,9 milj. eiro) šā gada janvārī samazinājās par 19,0 milj. eiro jeb 10,9%, salīdzinot ar pērnā gada janvāri. Pensiju izdevumu samazinājumu noteica novirzes pensiju izmaksas kārtībā saistībā ar brīvdienām un svētku dienām, daļu izmaksājot iepriekšējā gada decembrī. Izdevumi pārējiem sociālajiem pabalstiem tikmēr palielinājās par 7,9milj. eiro jeb 19,1%. Tostarp, par 5,4 milj. eiro jeb 40,5% augstāki kā 2018.gada janvārī bijuši izdevumi slimības pabalstiem, ko ietekmēja nozīmīgs slimības pabalstu saņēmēju skaita pieaugums, kas daļēji saistāms ar gripas epidēmijas intensitāti un augstāku saslimšanas gadījumu skaitu šogad. Bezdarbnieku pabalstu izdevumos 2019.gadu uzsākot nav novērotas negaidītas un straujas izmaiņas, janvārī kāpums ir par 1,3 milj. eiro, salīdzinājumā ar 2018.gada janvāri. Tomēr ņemot vērā vispārēju darba samaksas kāpumu, 2019. gada turpmākajos mēnešos sagaidāms pieaugums visās pabalstu kategorijās.

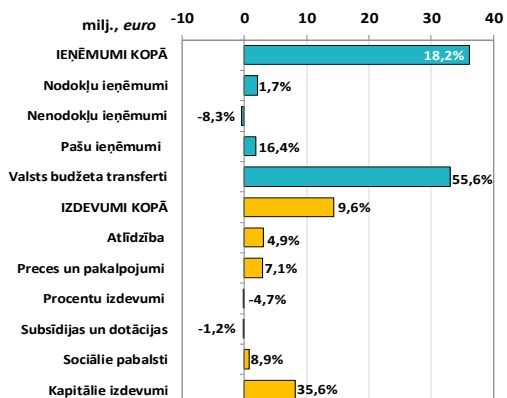
Pašvaldību konsolidētais budžets (milj. eiro)

Pašvaldību konsolidētais budžets

Atbilstoši Valsts kases pārskatiem, 2019.gada janvāris noslēdzies ar 69,9 milj.eiro pārpalikumu pašvaldību budžetā, kas ir par 21,7 milj.eiro vairāk kā pērnā gada janvārī. **Pašvaldību budžeta ieņēmumi** uzrādījuši teicamu pieauguma tempu un sasniedza 234,6 milj.eiro, kas ir par 36,1 milj.eiro jeb 18,2% vairāk kā gadu iepriekš. Būtiskāko pieaugumu 33 milj.eiro apmērā nodrošināja valsts budžeta transferti, tostarp ES fondu projektu realizācijai, mērķdotācijām pedagogu darba algas paaugstināšanai (kas tika pārskatītas ar 2018.gada 1.septembri), kā arī speciālā dotācija pašvaldībām, kas nodrošinās, ka pašvaldību nodokļu ieņēmumi kopā ar speciālo dotāciju veidos 19,6% no plānotajiem kopbudžeta nodokļu ieņēmumiem, neieskaitot valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas valsts pamatbudžetā veselības aprūpes finansēšanai. Nodokļu ieņēmumi pieauguši par 2,1 milj.eiro, kur pieaugums 2 milj.eiro apmērā attiecināms uz iedzīvotāja ienākuma nodokļa (IIN) ieņēmumiem. IIN ieņēmumi sasniedza 117,7 milj.eiro. Jāatzīmē, ka IIN ieņēmumu izpildi ietekmē 2018.gadā ar 1.janvārī pieņemtā nodokļu reforma, kuras ietvaros pakāpeniski tiek paaugstināts neapliekamais minums, atvieglojumi par apgādājamiem un neapliekamais minimums pensionāriem. Sākot ar 2019.gada 1.janvāri neapliekamais minimums sasniedz 230 eiro, atvieglojumi par apgādājamiem 230 eiro un neapliekamais minimums pensionāriem 270 eiro. Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi saglabājušies pērnā gada līmenī. **Pašvaldību budžeta izdevumi** šā gada janvārī pieauguši par 14,4 milj.eiro jeb 9,6% un sasniedza 164,7 milj.eiro. Lielāko pieaugumu nodrošināja kapitālie izdevumi, kas pieauguši par 8,1 milj.eiro un sasniedza 31 milj.eiro. Arī šā gada janvārī pašvaldību ES fondu izdevumi turpina pieaudzēt apjomu, pārsniedzot iepriekšējā gada janvārī iespēto par 5,7 milj.eiro un sasniedzot 12 milj.eiro. Kārtējie izdevumi atalgojumam un precēm un pakalpojumiem auguši par 3 un 2,9 milj.eiro attiecīgi. Pieaugumu izdevumiem atalgojumam nodrošināja 2018.gada 1.septembrī palielinātais pedagogu atalgojums.

Pašvaldību budžeta ieņēmumi un izdevumi 2019.gada janvārī, salīdzinot ar 2018.gada janvāri (milj. eiro, %)

Dati: Valsts kase

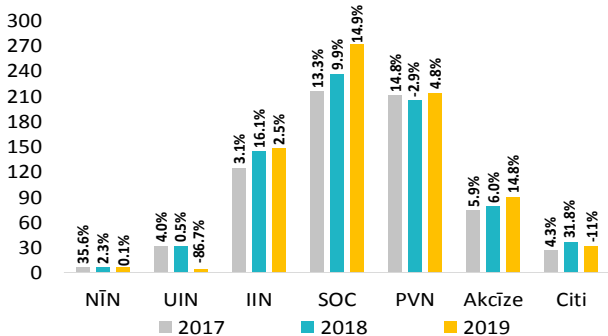

Kopējie nodokļu ieņēmumi					Nodokļi
	2018.gada janvāra izpilde, milj. eiro	2019.gada janvāra izpilde, milj. eiro	2019./2018.g. izmaiņas, milj.eiro	2019./2018.g. izmaiņas, (%)	2018.gada izpilde no 2018.gada plāna (%)
Kopējie nodokļu ieņēmumi	736.9	766.0	29.1	4.0%	102.2%
Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi*	696.3	717.7	21.3	3.1%	102.1%
Sociālās apdrošināšanas iemaksas:	236.8	272.1	35.4	14.9%	106.3%
<i>Valsts speciālajā budžetā</i>	181.8	215.9	34.1	18.8%	106.7%
<i>Solidaritātes nodoklis</i>	8.2	0.0	-8.1	x	x
<i>Valsts fondēto pensiju shēmā</i>	40.5	47.5	6.9	17.1%	103.9%
<i>1% veselības finansēšanai</i>					
<i>pamatbudžetā</i>	6.3	7.9	1.5	24.3%	110.7%
Pievienotās vērtības nodoklis	204.4	214.1	9.7	4.8%	96.7%
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis:	144.4	147.9	3.6	2.5%	103.5%
<i>Valsts pamatbudžetā</i>	28.7	30.2	1.6	5.6%	105.8%
<i>Pašvaldību pamatbudžetā</i>	115.7	117.7	2.0	1.7%	102.9%
Akcīzes nodoklis	78.4	90.0	11.6	14.8%	103.0%
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	31.6	4.2	-27.4	-86.7%	84.8%
Nekustamā īpašuma nodoklis	5.9	5.9	0.0	0.1%	91.5%
Pārējie nodokļi	35.4	31.7	-3.7	-11.0%	104.5%

* bez iemaksām valsts fondēto pensiju shēmā

Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi 2019.gada janvārī, salīdzinot ar 2018.gada janvārī pieauga par 21,3 milj. eiro jeb 3,1%. Kopējais nodokļu ieņēmumu palielinājums ir salīdzinoši mērens, ko ietekmē izmaiņas uzņēmumu ienākuma nodokļa (UIN) ieņēmumos, no 2018.gada 1.jūlija pārejot uz jaunu UIN sistēmu, kuras ietvaros viens no pasākumiem bija avansa maksājumu atcelšana. UIN ieņēmumi šā gada janvārī bija par 27,4 milj. eiro jeb 86,6% zemāki kā pērn janvārī, veidojot vien 4,2 milj. eiro. Janvārī vērojams nozīmīgs akcīzes nodokļa ieņēmumu palielinājums, kas pieauga par 11,6 milj. eiro jeb 14,8%. Tāpat ieņēmumu palielinājumu ietekmēja akcīzes preču nodokļu likmju celšana gandrīz visu preču grupām 2018.gada laikā, kā arī aktīvā tirdzniecība pierobežā un akcīzes preču nelegālās aprites ierobežošana. Tāpat arī PVN ieņēmumi palielinājušies par 9,7 milj. eiro jeb 4,8%. Kopējie SOC ieņēmumi budžetā (272,1 milj. eiro) palielinājās nozīmīgā apmērā – par 35,4 milj. eiro jeb 14,9%, salīdzinot ar 2018.gada janvārī. To veicināja darba samaksas un nodarbinātības pieaugums. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) ieņēmumi savukārt palielinājās par 3,6 milj. eiro jeb 2,5%, veidojot 147,9 milj. eiro. IIN mēreno pieauguma tempu turpina ietekmēt pērn nodokļu reformas nevienlīdzības mazināšanai ieviestie pasākumi gan diferencēto neapliekamo minimumu, gan atvieglojumu par apgādībā esošu personu palielināšana no 200 eiro 2018.gadā līdz 230 eiro šogad, un pensionāru neapliekamā minimuma palielināšanu no 250 eiro 2018.gadā līdz 270 eiro šogad. 2019.gadā kopumā IIN ieņēmumi tiek plānoti 2018.gada līmenī.

Kopējie nodokļu ieņēmumi janvārī (milj.eiro un % pret iepriekšējo gadu)

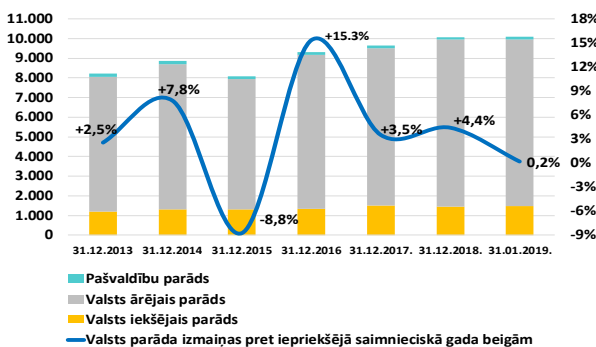

2019.gada janvārī nodokļu ieņēmumu plāns izpildīts 102,1% apmērā, nodrošinot 14,6 milj. eiro virsplāna ieņēmumus. Labāki ieņēmumi no SOC iemaksām un IIN, kas kopbudžeta nodokļu ieņēmumu plānu pārsniedza par 14,3 milj. eiro jeb 6,8% un 4,9 milj. eiro jeb 3,5% attiecīgi. Labākus darba spēka nodokļu ieņēmumus nodrošināja gan darba samaksas un nodarbinātības kāpums, gan arī valdības lēmums par pabalstu izmaksu iekšlietu resora amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm pēc katrām pieciem nepārtrauktas izdienas gadiem, kas tika veikta šā gada janvārī. Arī akcīzes nodokļa ieņēmumi plānu pārsniedza par 2,6 milj. eiro jeb 3%, tostarp par 2,9 milj. eiro lielāki kā plānots bija ieņēmumi no akcīzes tabakas izstrādājumiem, par 2,4 milj. eiro alkoholiskajiem dzērieniem, bet par 2,7 milj. eiro zem plānotā saņemti akcīzes ieņēmumi par naftas produktiem.

Mazākā apmērā kā plānots saņemti PVN maksājumi, kam janvārī 7,3 milj. eiro jeb 3,3% plāna neizpilde. PVN ieņēmumu plāna neizpilde skaidrojama ar atmaksu palielināšanos šā gada janvārī, ko var skaidrot ar zemāku veikto atmaksu līmeni 2018.gada decembrī, tādējādi ietekmējot šī gada sākuma PVN atmaksu apmēru un tādējādi arī ieņēmumus.

Valsts un pašvaldību parāds

Valsts un pašvaldību parāds (milj. eiro)

Valsts un pašvaldību parāds* 2019.gada janvāra beigās nominālvērtībā** bija 10240,4 milj. eiro. Atbilstoši nacionālajai metodoloģijai valsts un pašvaldību parāds, neskaitot atvasināto finanšu instrumentu valūtas rezultātu, bija 10088,5 milj. eiro un salīdzinot to ar 2018.gada beigām, parāds ir palielinājies par 17,7 milj. eiro jeb 0,2 %, kas saistīts ar šā gada janvārī veikto valsts obligāciju izsoli ar dzēšanas termiņu 2023.gada 2.novembrī. Tāpat š.g. februārī veiktas obligāciju izsoles, kas ietekmēs turpmāko mēnešu rezultātus. 2018.gada 26.oktobrī starptautiskā kredītreitinga aģentūra Fitch atkārtoti apstiprināja Latvijas kredītreitingu "A-" līmeni, nosakot stabilu nākotnes novērtējumu. Augstu kredītreitingu uztur veiksmīgā valsts finanšu vadība, spēcīgā institucionālā pārvaldība un uzticams politikas kurss, ko nodrošina Latvijas dalība ES un eirozonā.

* izslēdzot savstarpējo darījumu atlikumus saimnieciskā perioda beigās

** iekļaujot Valsts kases administrētajiem ārējiem aizņēmumiem un parāda vērtspapīriem piesaistīto atvasināto finanšu instrumentu valūtas rezultātu

Dati: Valsts kase, Valsts ieņēmumu dienests